
SVILA I TREŠNJEV CVET

Šta sve opterećuje odnose NR Kine i Japana danas?

Odnosi NR Kine i Japana su slojeviti i jednostavnim formulama teško uhvatljivi. Dugo je Kina, kao civilizacijska inspiracija, Japanu bila uzor i predmet divljenja. Zatim je na scenu stupila želja da se Kina prevaziđe tako što će se osvojiti i pokoriti.

Tojatomi Hidejoši (Toyatomi Hideyoshi), veliki vojskovođa koji je ujedinio Japan, u naponu snage poželeo je da izvrši invaziju na Koreju, a da potom osvoji Kinu i celu Aziju. U istoriji Japana su ta dva pokušaja zauzimanja Koreje poznata kao “ratovi za odvrćanje Koreje” ili “pogranični ratovi”.¹ Japanski hod ka militarizmu, kažu neki istoričari, započeo je odmah po padu Tokugava šogunata i početkom Meidi (Meiji) restauracije, 1868. godine. Oligarsima Meidi restauracije postala je bliska krilatica “bogata zemlja, snažna vojska”. Uspostavljanje Meidi vlade značilo je ukidanje tradicionalnog kastinskog sistema; vojna kasta nepovratno gubi povlastice i uvodi se sistem regrutovanja za armiju. Sada je celokupno stanovništvo bilo odgovorno za odbranu zemlje i svaki stanovnik Japana postao je potencijalni vojnik. U dokumentu vlade ističe se pet konfucijanskih vrlina – odanost, ceremonijal, hrabrost, vera i štedljivost, ali se uopšte ne pominje čovekoljublje, vrлина koja je za Kinu bila najvažnija.² U periodu od 1868. do 1890. godine Japan se više fokusira na modernizaciju i ekonomski

¹ U tim ratovima je više od 20 000 Korejaca uzeto za taoce i poslato na rad u Japan. Među njima je bilo učenih ljudi, grnčara, doktora, itd.

² Mičio Morišima, *Zašto je Japan “uspeo”*, Beograd, 1986, str.35

napredak, da bi tako uhvatio korak s razvijenim zapadnim industrijama. U to vreme postaje opet popularna doktrina Saigo Takamori/Saigo Takamori o novom osvajanju Koreje. To će se i ostvariti invazijom i porobljavanjem Koreje 1910. godine.³ To je puno značilo za razvoj ondašnjeg Japana⁴, koji je svakim danom izrastao u moćnu kolonijalnu silu.

Šta su osnovni razlozi za razvijanje japanskog militarizma i imperijalizma? Istoričari uglavnom navode sledeće:

Japan je želeo da postane moderna imperijalna sila. U tome je potpuno imitirao zapadne zemlje.

Japan se brinuo za svoju bezbednost.

Uspešnim okončanjem rata s Rusijom 1905. godine, Japan je postao svestan svoje moći; ovaj rat je igrao bitnu ulogu u razvoju japanskog militarizma. Osetio je da su velike sile, na neki način, bile zatečene njegovim "privrednim i vojnim čudom" i čini se nisu ozbiljno računale s njim.

Japan je čvrsto, gotovo fanatično veroavao u svoju lidersku ulogu u Aziji.

3 Japanci brutalno anektiraju Koreju 1910. godine i započinju svoju 36 godina dugu kolonijalnu upravu. Korejski jezik je zabranjen, Japanci pokušavaju Korejcima da namegnu da svojoj deci daju japanska imena, nameću im i šinto religiju, ali bez uspeha. Stotine hiljada Korejaca je poslato u Japan kao robovska radna snaga, i više od 100 000 Korejki korišćeno je kao seksualno robije.

4 Pobedom u rusko-japanskom ratu Japan je stekao čvrsto utočište u Mandžuriji, što su priznale ne samo velike sile već i sama Kina. Anektiranjem Koreje, Japan postaje kolonijalno carstvo i kontrolisao je ogromne oblasti koje je sada mogao da eksploatiše. Narod Koreje bio je prisiljen da saraduje i protiv svoje volje na velikom zadatku stvaranja nukleusa "moderne države" u Japanu koja će moći da se takmiči sa Zapadom. I u Koreji i na Tajvanu sprovedena je politika oštre diskriminacije; u periodu 1910-1925. nadnice isplaćivane domaćim radnicima bile su za 40% niže u odnosu na japanske, a ponekad čak i 50% niže. Japanska preduzeća ostvarivala su u ovim kolonijama ogroman uspeh. Japanci su u Koreji preduzimali velike istraživačke ekspedicije, pa su mnogi Korejci ostajali bez svoje zemlje. Korejski radnici je otkupljivani po niskim cenama i odvožen je u Japan. Korejski radnici koji su se doselili u Japan imali su mnogo niže nadnice i živeli su lošije. U vreme velikog zemljotresa, koji je 1923. godine pogodio oblast Kanto, pronele su se glasine da Korejci koriste situaciju da izazovu nerede, pa je 6 000 nevinih Korejaca u Tokiju uhapšeno i kasnije masakrirano. Ubijeni su i neki Japanci pod sumnjom da su Korejci. (Micio Morisima, *Zasto je Japan "uspelo"*, Beograd, 1986, str.130)